

DOI: 10.18427/iri-2018-0002

A dunaszerdahelyi magyar gimnazisták szövegértési képességei

Kázmér Klára

**Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem, Közép-európai Tanulmányok Kara,
Nyitra**

klari.kazmer@gmail.com

A szöveg és a szövegértés

Jelen írásomban ismertetem egy általam végzett szövegértési felmérés előmérésének a részeredményeit magyar nyelvű írott szövegek terén, de előtte röviden összefoglalom a szöveg és a szövegértés fogalmát.

A szöveg fogalmának nincs egységes meghatározása, definiálása attól függ, hogy milyen szempontból közelítjük meg (Vančo, 2007). Tolcsvai Nagy Gábor (2006) szerint a szöveg nyelvi vagy többnyire nyelvi jellegű egysége a kommunikációnak, mely térben és időben is jól körülhatárolható, lezárt nyelvi egységnek tekinthető. Az emberi kommunikáció során a közlő (író) egy bizonyos ismeretet ad át a befogadónak (olvasónak). A közlő az információ átadással meg szeretné győzni valamiről a befogadót vagy valamiféle cselekvésre ösztönzi a befogadó személyt stb. A szöveg mindig egy adott nyelvi interakció kulcsfontosságú összetevője, amelyet a beszélő hoz létre, és a hallgató pedig megérti (Tolcsvai Nagy, 2003).

Az írott szöveg megértése egy flexibilis, kognitív, konstruktív és komplex folyamat, mely során az olvasó értelmet, jelentést alkot a szövegből (Durkin, 1993). Ez a folyamat lehetővé teszi az olvasó számára, hogy az olvasott szöveg mentális képét hozza létre a saját fejében (van den Broek, 1994). A szövegértés az olvasó és a szöveg együttműködéséből keletkezik egy adott pillanatban (Kucer, 2001; Rosenblatt, 1978). Írott szövegek megértése azt is jelenti, hogy az olvasó megérti az olvasott szöveg részleteit és összefüggéseit. A szöveg értelmezésekor az olvasó behelyezi a szöveget egy bővebb kontextusba, pl. az olvasottakat összekapcsolja előzetes ismereteivel (Gósy, 1994). A szöveg és a szövegértés definícióinak összefoglalása után bemutatom a kutatásom célját, módszertanát és az előmérés részeredményeit.

A kutatás céljai és módszertana

A kutatásban elsős és negyedikes diákok szövegértési képességeit fogom felmérni és összehasonlítani. A kiválasztott célcsoportot szlovákiai magyarok alkotják. A kutatás azért fókuszál a szlovákiai magyar középiskolás diákok szövegértési képességeinek a felmérésére, mert erről nagyon kevés információval rendelkezünk. A kutatásban szlovákiai magyar gimnáziumok diákjai vesznek részt: az első és a

negyedik évfolyam tanulói. A kutatásban résztvevő iskolákat úgy választjuk ki, hogy különböző régiók diákjaik vegyenek részt a kutatásban, pl. Dunaszerdahely, Rimaszombat. A kutatásban nemcsak a két kiválasztott évfolyam diákjainak a szövegértési képességeit fogom tanulmányozni, hanem vizsgálom azt is, hogy a teszt kérdéseinek eltérő megfogalmazása hogyan befolyásolja a tanulók szövegértési teljesítményét.

A kutatás hipotézisei: A felmérés megkezdése előtt a következőket feltételeztem:

- Különbség van az elsős és a negyedik tanuló szövegértési képességei között.
- A tanulók szövegértési képességei között különbség lehet a nemek alapján, vagyis a fiúk és a lányok eltérő szövegértési képességekkel rendelkezhetnek.
- A diákok eltérően teljesítenek a szövegértési feladatok megoldásában az alapján, hogy a feladatok milyen gondolkodási műveletek használatát igényelik.
- A diákok teljesítményét szövegértésből befolyásolja az is, hogy a feladatok milyen kérdéstípusokat tartalmaznak.
- A tanulók szövegértési képességeiben eltérés lehet a szövegek formátuma alapján is.

Az előmérést a dunaszerdahelyi Vámbéry Ármin Gimnázium elsős és negyedik diákjai között végeztem 2017. novemberében. A kutatásban egy kérdőívet és egy szövegértési tesztet alkalmaztam. A kérdőív 14 kérdést tartalmaz, amelyből 11 kérdés a kitöltőkkel kapcsolatos információkra kérdez rá, az utolsó három pedig a diákok olvasási szokásaival kapcsolatos. A diákok szövegértési képességeinek a felmérésére a 2009-es PISA-tesztelés alapján állítottam össze egy szövegértési tesztet. Többféle okból választottam a PISA-tesztet. Egyrészt azért is, hogy meg tudjuk a tizenöt éves diákoknak készített szövegértési teszt kitöltésében hogyan teljesítenek a felsőbb évfolyam tanulói. Másrészt azért is választottam a PISA-t, mert sok támadás éri ezt a felmérést a feladatok eltérő megfogalmazása miatt különböző nyelveken, és a fordításban előforduló különbségek befolyásolják a diákok szövegértési képességeit. A kutatásom célja nem csupán a diákok írott szövegértési képességeinek a felmérése, hanem a kiválasztott PISA-feladatokat eredeti formában és átfogalmazva is kitöltetjük a tanulókkal, hogy megtudjuk, a kérdések megfogalmazása mennyire van hatással a diákok szövegértési teljesítményére. A szövegeket és a feladatokat pedig azért a 2009-es tesztelésből választottam, mert ebben az évben tesztelte kiemelten eddig utoljára a PISA a három vizsgált tudományterület közül a diákok szövegértési képességeit. A tanulmány terjedelmi korlátai miatt a kérdőív néhány kérdését és a szövegértési teszt egyes feladatait tudom csupán bemutatni az alábbiakban.

A kérdőív

Az előmérésben a dunaszerdahelyi Vámbéry Ármin Gimnázium diákjai vettek részt: az elsősök és a negyedikesek. Az elkövetkező fejezetben az ő eredményeiket mutatom be. Összesen 109 tanuló kapcsolódott be a kutatásba: 42 elsős (38,5%) és 67 negyedikese (61,5%).

Ha a kutatásban részt vevők nem szerinti eloszlását nézzük, látjuk, hogy összesen 73 lány (67%) és 36 fiú (33%) töltötte ki a kérdőívet és a tesztlapot. Az elsősök közül 25 diák lány (60%) volt, és a fiúk közül pedig 17-en (40%) voltak. A negyedikesek

közt a nemek szerinti eloszlás a következő volt: 48 lány (72%) és 19 fiú (28%). A diákok eloszlását nem és évfolyam alapján a következő táblázat összegzi.

1. táblázat. A diákok eloszlása nem és évfolyam szerint:

	Lány	Fiú	Összesen
Elsős	25	17	42
Negyedikes	48	19	67
Összesen	73	36	109

A résztvevők állandó lakhelye szerint a kitöltők 39 különböző településből származnak. Az összes település közül a dunaszerdahelyi tanulók aránya a legnagyobb 39 válaszadóval (35%). A többi települést csak néhány tanuló képviselte a felmérésben.

A válaszadóknak feltettük azt a kérdést is, hogy: *Milyen nyelven vagy nyelveken beszélnek veled szüleid és környezeted többsége a születésed óta?* Erre a kérdésre az adatközlők közül 90-en (82,6%) a magyar nyelvet jelölték meg. 18-an (16,5%) állítják, hogy velük magyarul és szlovákul is beszéltek a születésük óta. 1 személy (0,9%) pedig az egyebet tüntette fel, de nem pontosította, hogy melyik nyelvre gondol. A válaszolók legnagyobb része, 100-an (91,7%) magyar tannyelvű óvodát látogatott. 6-an (5,5%) szlovák óvodába jártak, és 3 adatközlő pedig magyar és szlovák tanítási nyelvű óvodában tanult. Alapiskolai és középiskolai tanulmányait már mindegyik kitöltő magyar tannyelven folytatta.

A kitöltőkre vonatkozó személyes adatok bemutatása után, a szövegértési teszt egy szövegét és a hozzákapcsolódó feladatokat mutatom be.

A szövegértési teszt

A szövegértési tesztet (web 1) öt PISA-szöveg és a hozzájuk kapcsolódó feladatok alkották. (Ebben a forrásban szerepelnek a PISA tesztkérdései, és a megoldások is.) A diákok a PISA-kérdéseket az eredeti megfogalmazásban kapták meg. A tanulók válaszainak a javításához a PISA által elkészített megoldókulcsot használtam. A PISA megalkotói többféle szempont alapján rendszerezik a szövegeket és a feladatokat. A szövegek a következő szempontok szerint különülnek el: a szituáció, a médium, a szövegformátum és a szövegtípus. A feladatok pedig megkülönböztethetőek a kérdéstípus és a gondolkodási művelet alapján. Ezek közül most a szövegformátum alapján rendszerezem a szövegértési teszt szövegeit, és mutatom be a diákok eredményeit. A szövegformátum szerint a tesztben 1 folyamatos, 3 nem folyamatos és 1 többszörös szöveg szerepelt. A következő fejezetben a folyamatos szöveg feladatait (lásd: 1. melléklet) és a diákok válaszait ismertetem.

A folyamatos szöveg

A tesztben az egyetlen folyamatos szöveg a *Macondo* c. részlet volt Gabriel Garcia Márquez *Száz év magány* című regényéből. Ez a részlet egy folyamatos elbeszélő szöveg. Továbbá, az olvasási szituáció, amiben a részlet szerepel személyes, mert ez a szöveg egy regényrészlet, az olvasók szórakoztatására íródott. Ehhez a

részlethez a tesztben négy kérdés kapcsolódott. A kitöltők válaszait az eredeti megoldókulcs alapján javítottam (lásd: 2. melléklet).

Az első kérdés így szólt: *Mi dühítette fel Macondo lakosait a filmek láttán?* Ez a kérdés nyílt végű rövid választ igénylő kérdés volt, ahol a válaszadóknak egy implicit szövegbeli információt kellett kikeresniük és megadniuk. A kérdés helyes megválaszolásához a válaszadóknak a gondolkodási műveletek közül az értelmezés és integráció műveletét kellett alkalmazniuk. Azok a válaszok tekinthetők helyesnek ennél a kérdésnél a megoldókulcs alapján, amelyekben a válaszadó utalt a filmek nem valódi jellegére vagy még konkrétabban arra, hogy a színész, aki az egyik filmben meghalt, a másik alkotásban már élt. Néhány példa a helyes válaszok közül:

„Egy halott szereplő eleven arabként bukkant fel a következő filmben.“

„Meghalt és elsíratott film egyik főszereplőjét eleven arabként ábrázolták.“

„Mert a főszereplő, aki meghal az egyik filmben, megsíratják, eltemetik, egy új darabban arabként jelenik meg.“

„Hogy az egyik szereplő az egyik filmben meghal, eltemették, de a másik filmben már életvidáman játszott.“

A helytelen választ adók nem értették meg a részlet mondanivalóját, és nem ismerték fel azt, hogy a lakosok a film fiktív tulajdonsága miatt voltak mérgesek. Néhány a válaszaik közül:

„Balesetnek esett áldozatul.“

„Cigányokat jelenítettek meg benne.“

„Hogy átverték őket.“

„Halál után feltámadás – ami nem valóság.“

A helyesen válaszolók összesen 69-en voltak, közülük 37 elsős (88%) és 32 negyedikes (48%).

A második kérdés a következő volt: *A szöveg végén azt olvashatjuk, hogy Macondo lakosai úgy döntöttek, többet nem teszik be lábukat a moziba. Miért?* Ennél a kérdésnél a kitöltőknek szintén egy implicit információt kellett megadniuk az adott elbeszélő szöveg alapján, de az első kérdéssel ellentétben ez a kérdés feleletválasztós volt. A helyes válasz a C volt, vagyis az, hogy *Érzelmeket meg akarták őrizni a valós élet helyzeteire.* Ezt a választ 54 tanuló (51,4%) karikázta be; 25 elsős (60%) és 29 negyedikes (43%). A helytelen válaszlehetőségek közül az első lehetőséget karikázták be a legtöbben: 28-an (25,5%), 8 elsős (19%) és 20 (30%) negyedikes.

A harmadik kérdés ez volt: *Kik a „képzeltbeli lények”, akikről a szöveg utolsó sorában van szó?* Ebben a kérdésben is egy implicit információra kérdeztek rá a teszt alkotói, vagyis arra, hogy kik a részletben megnevezett képzeltbeli lények. A kérdés feleletválasztós volt. Azok az olvasók, akik figyelmesen elolvasták a szöveget, rájöttek, hogy a helyes válasz a C volt: *A film szereplői.* Az adatközlők közül 76-an (72,4%) ezt a választ jelölték be, 36 elsős (85,5%) és 40 negyedikes (60%). A kitöltőkből 12-en (11,4%) a színészeket jelölték meg; 11 személy (10,5%) a szellemeket választotta; 6-an (5,7%) a vásári találmányokat karikázták be, 4-en (3,5%) pedig nem válaszoltak erre a kérdésre. A válaszok évfolyamokra lebontva az alábbi diagramban láthatók.

A negyedik kérdés így szólt: *Egyetértesz Macondo lakosaival abban, ahogyan végül megítélik a mozit? Válaszod indoklásában hasonlítsd össze a saját véleményedet az övéikkel!* Ennél a feladatnál az olvasónak a reflexió és értékelés gondolkodási műveletet kellett alkalmaznia, a kérdés pedig feleletválasztós volt. A

helyes válaszadó utalhatott a filmek nem valóságos világára és/ vagy a nézők érzelmeire, továbbá arra is, hogy Macondo lakosai a valóságot keresték a filmekben. 47-en (43%) adtak helyes választ: 28 elsős (66,6%) és 19 negyedikes (28,3%). Néhány helyes válasz:

„Nem, szerintem jó dolog az, hogy nézhetünk egy kitalált történetet, akár csodákkal. Sokszor el lehet menekülni a saját világunkból a filmek segítségével.“
 „Nem. Néha az embernek szüksége van arra, hogy ne csak a saját problémáival foglalkozzon.“ Néha el tudja felejtetni a saját problémáit, s egy kicsit mások dolgával foglalkozzon.

A helytelen megoldások között olyan válaszok voltak, amelyekben a válaszadó pontatlanul, hiányosan vagy tévesen fogalmazta meg a választ. Néhány példa a helytelen válaszok közül:

„Igen egyet értek velük.“
 „Egyet értek, ez Felháborító. Ne hadjuk szó nélkül.“
 „Ősemberek nem valóak a modern világba.“

Összegzés

Összefoglalásként, a teszt egyik szövege egy nyomtatott, folyamatos elbeszélő szöveg volt, amelynek az olvasási szituációja személyes. Ehhez a szöveghez kétféle gondolkodási műveletet igénylő kérdések tartoztak. A tesztet kitöltőknek ennél a szövegnél alkalmazniuk kellett az értelmezés és integráció, reflexió és értékelés műveletét. Ha a gondolkodási művelet alapján összegezzük a diákok eredményeit, akkor látjuk, hogy az egyszerűbb gondolkodási műveletet igénylő feladatokat (értelmezés és integráció) a tanulók nagyobb százalékban oldották meg helyesen ahhoz a feladathoz hasonlítva, ahol a reflexió és értékelés gondolkodási műveletet kellett használniuk. Az értelmezés és integráció műveletét az első három kérdés, a reflexió és értékelés műveletét pedig a negyedik kérdés tartalmazta. Gondolkodási műveletek alapján a helyes választ adó tanulók aránya évfolyamokra lebontva a következő két táblázatban látható:

2. táblázat. A Macondo c. szöveg feladataira érkezett helyes válaszok aránya az értelmezés és integráció szerint

	Értelmezés és integráció		
	1.évfolyam	4. évfolyam	Összesen
1.kérdés	37 (88%)	32 (48%)	69 (63%)
2.kérdés	25 (60%)	29 (43%)	54 (51,4%)
3.kérdés	36 (85,5%)	40 (60%)	76 (72,4%)

3. táblázat. A Macondo c. szöveg feladataira érkezett helyes válaszok aránya a reflexió és értékelés szerint

	Reflexió és értékelés		
	1.évfolyam	4.évfolyam	Összesen
4. kérdés	28 (66,6%)	19 (28,3%)	47 (43%)

Ezekből az adatokból következik, hogy a diákoknak több mint a felének problémát okoz saját véleményének az írásbeli kifejezése, továbbá a szövegre való reflektálás is. Összesen a tanulók 43%-a tanuló adott helyes választ a reflexió és értékelés műveletét igénylő kérdésre. A szöveg információinak az értelmezése jobban ment a diákoknak, mint a szövegre történő reflektálás, de a teljesítményük az értelmezés terén sem nevezhető elegendőnek, hiszen az ilyen típusú három kérdést a következő arányban oldották meg helyesen a tanulók a kérdések sorrendjében: 63%, 51,4% és 72,4%. Elmondható, hogy a diákok szövegértési képességeinek a további fejlesztése mindkét említett gondolkodási műveletet tartalmazó feladatoknál szükséges lenne. Az eredményekből megfigyelhető az is, hogy a diákok közül az első évfolyam tanulói teljesítettek mind a négy feladatban jobban, mint a negyedikesek. Az elsősök teljesítménye a gondolkodási művelettől és a kérdéstípustól független volt. Kijelenthető, hogy a középiskolai tanulmányaikat befejező tanulók szövegértési teljesítménye jelentős fejlesztésre szorulna, ugyanis a diákoknak egy egyszerű folyamatos elbeszélő szöveg mondanivalójának az értelmezésével is problémái akadtak.

Irodalomjegyzék

- Durkin, D. (1993). *Teaching them to read*. [6th ed.]. Boston: Allyn & Bacon.
- Gósy Mária (1994). *A mondatértés és a szövegértés összefüggései*. In Gósy Mária (szerk.), *Beszédkutatás* (pp. 94-120). Budapest: MTA.
- Kucer, S. B. (2001). *Dimensions of literacy: A conceptual base of teaching reading and writing in school settings*. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Rosenblatt, L. R. (1978). *The reader, the text, the poem: The transactional theory of the literary work*. Carbondale: Southern Illinois University Press.
- Tolcsvai Nagy Gábor (2003). *A magyar nyelv szövegtana*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Tolcsvai Nagy Gábor (2006). Szövegtan. In Kiefer Ferenc (szerk.). *Magyar nyelv*. Budapest: Akadémiai.
- van den Broek, P. (1994). Comprehension and memory of narrative texts: Inferences and coherences. In Gernsbacher, M. A. (Ed.), *Handbook of psycholinguistics* (pp. 539-588). San Diego, CA: Academic Press.
- Vančo Ildikó (2007). *A beszédészlelés és a szövegértés problémái magyar-szlovák kétnyelvű gyermekeknél*. Nyitra: Konstantin Filozófus Egyetem, Közép-európai Tanulmányok Kara.
- Web 1:
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/nemzetkozi_meresek/pisa/peldafeladatok/PISA_peldafeladatok_Szovegertes_2009.pdf [2017.11.04].

1. melléklet

MACONDO

Annyi temérdek és csodálatosnál csodálatosabb találmány káprázatában Macondo népe azt sem tudta, hogy hol kezdje az álmélködést. Éjszakákon át bámulták a halovány villanykörteket, s csak nagy nehezen, hosszú idő múlva tudták megszokni az idegtépően lüktető generátort, amelyet Aurelio Triste hozott a második vonattal. A mozgóképek, amiket Don Bruno Crespi, az időközben meggazdagodott kereskedő

vetített az oroszlanfej-pénztáros színházban, nagy felháborodást keltettek, mert az egyik film főszereplője, miután meghalt, eltemették, és balsorsát keservesen megsiratták, eleven arabként bukkant fel a következő filmben. A közönség, amely két centavót fizetett, hogy a szereplők viszontagságaiban osztozzon, nem tűrte ezt a példátlan tréfát, és összetörte a székeket. A polgármester Don Bruno Crespi kérésére kiáltványban tette közzé, hogy a mozi csupán illúziógép, és nem méltó a közönség túláradó szenvedélyeire. A kiábrándító magyarázat hallatán sokan azt hitték, hogy egy újabb látványos cigányhuncutságnak estek áldozatul, ezért jobbnak látták, ha többé a lábukat sem teszik be a moziba. Úgy gondolták, elég nekik a maguk baja, minek sirassák az ilyen képzeletbeli lények kitalált nyavalyáit.

Forrás: Gabriel Garcia MARQUEZ, *Száz év magány*, fordította: Székács Vera, Ötödik Magvető kiadás, Budapest, 1971.

A szemközti oldalon látható szövegrészlet egy regényből származik. A történetnek ebben a részében Macondót, a képzeletbeli kisvárost nemrégiben kapcsolták be a vasúthálózatba, az elektromos hálózatba, és ekkortájt nyitották meg az első moziját is.

Válaszolj a következő kérdésekre a szöveg alapján!

1.Mi dühítette fel Macondo lakosait a filmek láttán?

.....
.....
.....
.....
.....

2.A szöveg végén azt olvashatjuk, hogy Macondo lakosai úgy döntöttek, többet nem teszik be lábukat a moziba. Miért?

- A. Szórakozni és mulatni akartak, de a filmeket valóságként és nyomasztónak találták.
- B. Túl drágának találták a jegyeket.
- C. Érzelmüket meg akarták őrizni a valós élet helyzetekre.
- D. Érzelmileg bele akarták magukat élni a filmekbe, de azok unalmasak, nem túl meggyőzőek és rossz minőségűek voltak.

3.Kik a „képzeletbeli lények”, akiről a szöveg utolsó sorában van szó?

- A. Szellemeik.
- B. Vásári találmányok.
- C. A film szereplői.
- D. Színészek.

4.Egyetértesz Macondo lakosaival abban, ahogyan végül megítélik a mozit? Válaszod indoklásában hasonlítsd össze a saját véleményedet az övéikkel!

.....
.....
.....
.....

2. melléklet: A megoldókulcs

Macondo

1. kérdés, helyes válasz: A tanuló utal a filmek fiktív jellegére, vagy konkrétan a színészekre, akik a „haláluk” után is megjelentek. Válaszában esetleg idézi a 3. mondatot (az egyik film főszereplője, miután meghalt, eltemették, és balsorsát keservesen megsiratták, eleven arabként bukkant fel a következő filmben) vagy utal az utolsó tagmondatra (az ilyen képzeletbeli lények kitalált nyavalyáit...)

- A szereplők, akiket halottnak hittek, feltámadtak.
- Azt várták, hogy a film a valóságot ábrázolja, és nem így történt.
- Azt gondolják, hogy az az ember, aki a filmben meghalt, csak úgy tett, mintha meghalt volna, és be akarják csapni őket.
- Az egyik filmben elhunyt és eltemetett szereplő a következő filmben nagyon is elevenen jelent meg.
- Nem értik, hogy a mozi csupán fikció.
- Azért, mert az a színész, aki a korábbi filmben meghalt, a következő filmben új szereplőként tért vissza. A közönség úgy érezte, hogy megfosztották őket érzelmeiktől. [*Elemek az 1-ből és a 2-ből is.*]
- Úgy gondolták, hogy anélkül is elég bajuk van, hogy azt nézzék, amint valaki úgy tesz, mint sok gondja lenne. [*Nyilvánvaló, hogy érti a fikció szerepét abban, hogy feldühödtek, bár már egy lépéssel tovább is gondolta.*]
- Azért, mert a színészt az egyik filmben eltemették, majd arabként tért vissza.

2. kérdés, helyes válasz: C

3. kérdés, helyes válasz: C

4. kérdés, helyes válasz: A tanuló utal a filmek „valóság-hű” világára és/vagy a néző érzelmi belebonyolódásra. A válasznak összhangban kell állnia azzal, hogy Macondo lakói a filmben a valóságot keresték. A macondóiak és a személyes élmény/hozzáállás konkrétan is megjelenhet, vagy rejtetten.

- Mikor tudjuk, hogy a mozi nem a valóság, egyfajta menekülésnek is használhatjuk. Nemszükséges a szereplők életébe ennyire beleélni magunkat.
- Igen, egyetértek, elég szenvedés van a világban anélkül is, hogy még újabbakat találjunk ki.
- Nem, az emberek megértik, hogy amikor moziba mennek, akkor az, ami a filmvászonon történik az nem a valóság.
- A macondóiakkal ellentétben sokat tudok sírni egy filmen, de ahogy kijövök a moziból, rögtön mindent elfelejtek.
- Egyetértek velük. Miért hagyjuk, hogy felkavarjon a mozi? Ezért szeretem jobban a természettudományt, ahol csak tényekkel foglalkoznak és nem kitalált dolgokkal.
- Azért szeretem a mozit, mert saját problémáimról eltereli a figyelmemet.
- Attól függ. Ha rossz a film legszívesebben elhagynám a termet, de ha jó, hagyom, hogy magával ragadjon, és nem érdekel, hogy kitalált történet.
- Nem. Szeretem a filmeket, és szórakoztatónak találom őket. Igen, a mozi csak kitaláció. Sokkal jobb azt látni, ha valaki éli az életét.
- Nem, a moziban eltúlozzák a dolgokat.

Nem értek egyet reakcióikkal, mert a mozi a szórakoztatás egy formája, és nem kell komolyan venni. De Macondo lakói ezt nem tudják, ezért megértem, hogyan éreznek.

VAGY: Utal a társadalmi, történelmi vagy a kulturális közegre, pl.: több bizalom a technológia iránt, más törvények, más társas viselkedési szokások. A válasznak összhangban kell lennie azzal, hogy a macondóiak valóság-hű képet vártak a mozitól. A macondóiak és a személyes élmény/hozzáállás konkrétan is megjelenhet, vagy rejtetten.

Macondo lakosai naivan viselkedtek és túl érzelmesen reagáltak. Ma az emberek, csakúgy, mint én, ennél kifinomultabban viselkednek.

Rossz kiindulópontból kezdték nézni a filmeket. Nem értették meg, hogy nem a híreket látják, hanem egy szórakoztató filmet. Az ő nézőpontjukból kiindulva érthető a reakciójuk. A filmeket természetesen szórakozásképpen nézzük. Erre a célra készültek.

Manapság a filmek senkit sem kavarnak fel.

Igen, az ő helyükben ugyanígy gondolkodnék, mivel még soha nem láttak ilyet azelőtt.